



Handläggare: Lisbeth Westerlund
Telefon: 08-508 25 016

Till
Socialtjänstnämnden

Förslag till en nationell handlingsplan för barns miljörelaterade hälsa

Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen justeras omedelbart

Dag Helin

Eddie Friberg

Sammanfattning

Förvaltningen anser att det är värdefullt att lyfta fram barn och ungdomar i samhällsplaneringen. I vårt komplexa samhälle kan handlingsplaner behöva tas fram för att belysa olika områden och skapa förutsättningar för samverkan. Förslaget till nationell handlingsplan

för barns miljörelaterade hälsa kan få stor betydelse för en bred samverkan mellan olika myndigheter.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialtjänstnämnden för yttrande remitterat Förslag till en nationell handlingsplan för barns miljörelaterade hälsa, redovisning av ett regeringsuppdrag. Remisstiden går ut den 21 september 2007.

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom kansliavdelningen.

Ärendet har även remitterats till stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista, Älvsjö och Skärholmen samt till miljö- och hälsoskyddsnämnden, utbildningsnämnden, idrottsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden.

Remissen i sammanfattning

Socialstyrelsen fick i regleringsbrevet för 2005 i uppdrag att utarbeta ett förslag till nationell handlingsplan för barns miljö och hälsa. Uppdraget har sin grund i Världshälsoorganisationens initiativ till Childrens Environmental Health Action plans for Europe (CEHAPE), som har fokus på miljörelaterad hälsa och riskfaktorer i barns fysiska miljö. Socialstyrelsen har tolkat uppdraget som ett första steg mot en handlingsplan för barns miljörelaterade hälsa som måste bearbetas vidare.

För att inte handlingsplanen ska bli för omfattande har rena kostfaktorer, psykisk ohälsa, självorsakat våld, stress och andra psykosociala faktorer utelämnats ur förslaget.

Världshälsoorganisationen har i samarbete med medlemsstaterna prioriterat fyra målområden som de nationella handlingsplanerna ska fokusera på. Målområdena är:

- I – Rent dricksvatten och goda sanitära förhållanden.
- II – Främjande vardagsmiljöer, ökad fysisk aktivitet och skadeförebyggande arbete.
- III – Frisk luft och minskad respiratorisk sjukdom.
- IV – Minskade kemiska och fysikaliska miljörisker samt god arbetsmiljö.

Socialstyrelsens förslag till handlingsplan knyter an till de nationella mål som är relevanta för barns miljörelaterade hälsa, i första hand folkhälsomålen och miljökvalitetsmålen. Målen *Frisk luft*, *Giftfri miljö*, *Grundvatten av god kvalitet*, *Säker strålmiljö* och *God bebyggd miljö* är de mål som har den tydligaste kopplingen till människors hälsa. Dessa mål är centrala i förslaget till nationell handlingsplan för barns miljörelaterade hälsa.

Handlingsplanen lyfter fram det viktiga arbetet med barnkonsekvensbeskrivningar och miljökonsekvensbeskrivningar med hänsyn till barn. Den tar också upp barns och ungdomars delaktighet, och förutsätter att de insatser som förs fram i förslaget till handlingsplan

kommer att genomföras i samverkan med barn och ungdomar där det är möjligt och önskvärt.

Förvaltningens synpunkter

Barn och unga har svårare än vuxna att göra sin röst hörd och framföra sina synpunkter. Förvaltningen anser att det är bra att ta fram en nationell handlingsplan för hur man systematiskt ska arbeta för att stärka barns miljörelaterade hälsa. Den kan bli ett värdefullt stöd för att lyfta fram barns behov i samhällsplaneringen.

De områden som förslaget till en nationell handlingsplan för barns miljörelaterade hälsa föreslås omfatta ingår i begränsad omfattning i socialtjänstens ansvarsområde. Världshälsoorganisationens målområde *främjande vardagsmiljöer, ökad fysisk aktivitet och skadeförebyggande arbete* och det nationella målet *god bebyggd miljö* omfattas dock av socialtjänstens ansvar.

Enligt bestämmelserna i socialtjänstlagen (SoL) 3 kap. 1 och 2 §§ hör bland annat till socialnämndens uppgifter att medverka i samhällsplaneringen och i samarbete med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda främja goda miljöer i kommunen. Socialnämndens medverkan i samhällsplaneringen ska bygga på nämndens sociala erfarenheter och särskilt syfta till att påverka utformningen av nya och äldre bostadsområden i kommunen. I SoL kap. 5 1 § anges också att socialnämnden ska verka för att barn och ungdomar växer upp under goda förhållanden.

Formerna för socialtjänstens deltagande i samhällsplaneringen har inte närmare reglerats i SoL. Samhällsplaneringen måste emellertid utformas bland annat utifrån kunskaperna om sociala villkor. Tekniska och andra data behöver kompletteras med sociala fakta i den fysiska planeringen. Socialtjänstens uppgift är här främst att dokumentera och analysera sociala förhållanden och problem och belysa sambanden mellan sociala problem och samhällsstrukturen. Det är angeläget att skapa förutsättningar för samverkan mellan socialtjänsten och de tekniska nämnderna för att man i samhällsplaneringen ska kunna dra nytta av såväl socialtjänstens som övriga nämnders kompetens.

Ett sätt att skapa förutsättningar för att utveckla arbetet med fysisk planering utifrån barns behov är att sprida goda exempel. Handlingsplanen föreslår att en central myndighet får i uppdrag att göra en systematisk genomgång av kommunernas sätt att arbeta med dessa frågor och sprida goda exempel. Förvaltningen tillstyrker detta förslag. Detta ansvar skulle exempelvis kunna läggas på länsstyrelserna som redan idag har ansvar för tillsynsfrågor inom olika områden.

Handlingsplanen framhåller att Sverige åtagit sig att följa FN:s barnkonvention och man föreslår att med barnkonventionen som grund ska barnkonsekvensanalyser tas fram i alla frågor som rör barn. Barn och ungdomar bör så långt möjligt göras delaktiga i utform-



ningen av samhället. Att öka och stärka barns och ungas inflytande är en kärnfråga för alla politikområden, men i synnerhet när det gäller barn-, ungdoms- och demokratifrågor. Förvaltningen tillstyrker dessa förslag.

Sammantaget anser förvaltningen att det är värdefullt att lyfta fram barn och ungdomar i samhällsplaneringen. I vårt komplexa samhälle kan handlingsplaner behöva tas fram för att belysa olika områden och skapa förutsättningar för och framhålla vikten av samverkan. Förslaget till nationell handlingsplan för barns miljörelaterade hälsa kan få stor betydelse för en bred samverkan mellan olika myndigheter.



Bilaga

Sammanfattning av Förslag till handlingsplan för barns miljörelaterade hälsa, redovisning av ett regeringsuppdrag